

Vreme: 31.08.2026 13:21

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/vesti/srbiji-je-potrebna-sustinska-dobro-promisljena-reforma-agrarne-politike->

Autori: Redakcija

Teme: putna mreža Republike Srbije

Naslov: Srbiji je potrebna suštinska, dobro promišljena reforma agrarne politike: Poljoprivreda je trenutno u veoma lošem stanju

5961

U poslednjih 10-15 godina poljoprivreda Srbije uopšte nije povećavala svoju proizvodnju, iako je u isto vreme ostatak privrede porastao za oko 40%. Produktivnost rada tek je na trećini proseka EU, mlečnost po kravi približno je upola manja, a prinosi po hektaru za oko četvrtinu niži. Čak 90% traktora i tri četvrtine kombajna starije je od [...]

31. avg 2026. 13:21

U poslednjih 10-15 godina poljoprivreda Srbije uopšte nije povećavala svoju proizvodnju, iako je u isto vreme ostatak privrede porastao za oko 40%. Produktivnost rada tek je na trećini proseka EU, mlečnost po kravi približno je upola manja, a prinosi po hektaru za oko četvrtinu niži. Čak 90% traktora i tri četvrtine kombajna starije je od 10 godina. Međunarodna konkurentnost sektora postepeno slabi, na šta ukazuje osetno brži rast uvoza od izvoza, dok je proizvodnja znatno nestabilnija nego u većini evropskih zemalja, pre svega zbog nedovoljnog prilagođavanja sušama i drugim klimatskim rizicima.

Verovatno najveće ograničenje za budući razvoj poljoprivrede predstavlja brzo smanjivanje radne snage. Između dva Propisa poljoprivrede ukupan obim rada u sektoru smanjen je za više od 20%, a gotovo polovina nosilaca gazdinstava danas je starija od 65 godina.

Problem nije koliko država izdvaja, već kako ta sredstva koristi

Država mora da napravi zaokret u agrarnoj politici da bi se oživeo razvoj ovog važnog sektora privrede, koji pored ekonomskog ima izražen i socijalni i strateški značaj. Jedna od retkih dobrih vesti vezanih za poljoprivredu je to što se za nju već opredeljuje dovoljno sredstava iz budžeta tj. oko 1,4 milijardi evra godišnje (kad se u podršku uključe sve subvencije, refakcije za gorivo i druga davanja). Stoga, potrebna reforma u načelu ne zahteva dodatna budžetska izdvajanja.

Međutim, struktura podrške bitno se razlikuje od savremene agrarne prakse. Za razliku od EU, u Srbiji su direktna plaćanja daleko više vezana za količinu proizvodnje, broj grla i utrošene inpute. S druge strane, eko-šeme, redistributivna plaćanja za mala i srednja gazdinstva, kao i drugi mehanizmi za podsticaj ulaganja u modernizaciju, očuvanje zemljišta i voda, kod nas su zapostavljeni. Drugim rečima, država pretežno finansira održavanje tekućeg i neuspešnog agrarnog modela, umesto da raspoloživa sredstva koristi za njegovu transformaciju - ka produktivnijoj, konkurentnijoj i otpornijoj poljoprivredi.

Problem predstavlja i nestabilnost sistema. Samo u periodu 2023-2025. propisi o raspodeli podsticaja menjani su čak 34 puta. Takav sistem otežava dugoročno planiranje i obeshrabruje investicije, posebno u sektorima poput stočarstva i višegodišnjih zasada, gde je povrat ulaganja dug.

Neuspešna agrarna politika utiče i na visoke cene hrane

Posledice ovakvog stanja sve više osećaju i građani. Hrana u Srbiji danas košta oko 96% proseka EU, iako je BDP po stanovniku, prilagođen paritetu kupovne moći, tek 51,8% EU. Tačno je da visoke cene hrane u Srbiji nisu posledica samo poljoprivrede - značajan deo cenovnih pritisaka nastaje i u preradi, distribuciji i maloprodaji - ali niska produktivnost domaće proizvodnje predstavlja deo problema. Posebno je indikativno to što su najviše cene baš u onim segmentima u kojima su i strukturni problemi domaće poljoprivrede najdublji, poput stočarstva.

Šta je potrebno promeniti?

Putevi Srbije d.o.o

1/2

kliping centar Srbije
www.ninamedia.rs

Vreme: 31.08.2026 13:21

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/vesti/srbiji-je-potrebna-sustinska-dobro-promisljena-reforma-agrarne-politike->

Autori: Redakcija

Teme: putna mreža Republike Srbije

Naslov: Srbiji je potrebna suštinska, dobro promišljena reforma agrarne politike: Poljoprivreda je trenutno u veoma lošem stanju

Gotovo svi problemi domaće poljoprivrede strukturne su prirode i akumuliraju decenijama, a svako dalje "guranje pod tepih" povećava ekonomske troškove njihovog rešavanja. Više nema prostora za parcijalne korekcije i ad hoc regulatorne intervencije: one mogu povremeno ublažiti posledice, ali ne otklanjaju njihove uzroke, a neretko stvaraju nove trajne budžetske obaveze.

Zato je potrebna postepena ali temeljna reforma agrarne politike koja, iako ne zahteva povećanje ukupnog agrarnog budžeta, zahteva drugačiju upotrebu raspoloživih sredstava. To podrazumeva postepeno smanjivanje značaja proizvodno vezanih subvencija i drugih kratkoročnih mera, a veće oslanjanje na investicije, redistributivna plaćanja, upravljanje rizicima i mere usmerene na kvalitet i bezbednost hrane i očuvanje prirodnih resursa.

Fiskalni savet predlaže mogući pravac reforme koja bi se sprovodila fazno, tokom 6-10 godina. U prvoj fazi prioritet bi bila stabilizacija pravila i vraćanje predvidivosti sistema, uz uvođenje redistributivnih plaćanja i pilot eko-šema. U narednoj fazi postepeno bi se menjala struktura podrške - sve veći značaj dobijale bi mere za dobrobit životinja, očuvanje kvaliteta zemljišta i voda, dok bi se proizvodno vezana plaćanja ograničila na sektore u kojima za njih postoji jasno ekonomsko opravdanje. U završnoj fazi novi instrumenti postali bi okosnica sistema, koji bi se time približio savremenoj arhitekturi Zajedničke poljoprivredne politike EU, uz uvažavanje specifičnosti domaće poljoprivrede.

Ključ reforme nije samo izbor subvencija, već sposobnost države da složeniji sistem sprovede i kontroliše. Srbija nema dovoljno razvijene elektronske registre, kontrolne mehanizme, laboratorijske i stručne kapacitete koje takav model zahteva. Zato institucionalno jačanje mora početi odmah - kroz uspostavljanje IACS/LPIS sistema, unapređenje registra gazdinstava, jačanje inspekcija i specijalizovanih službi i obezbeđivanje dovoljnog broja stručnih kadrova.

Konačno, reforma agrarne politike ne završava se reformom podsticaja. Neophodno je povećati javna ulaganja u infrastrukturu - pre svega u navodnjavanje i odvodnjavanje, zaštitu od poplava i bujica, skladišne kapacitete i lokalnu i atarsku [putnu mrežu](#). Istovremeno, povećanje produktivnosti primarne proizvodnje mora biti praćeno boljim funkcionisanjem čitavog lanca snabdevanja hranom - većom transparentnošću cena i marži, jačanjem pregovaračke pozicije poljoprivrednika i razvojem zajedničke logističke infrastrukture.

Celokupna situacija: "Poljoprivreda Srbije između stagnacije i reforme: proizvodnja, cene i agrarna politika" dostupna je na internet stranici Fiskalnog saveta.

tagovi

